

Izveštaj sa EMA sastanka 2016 u Sofiji, Bugarska

22.- 24. 9. 2016

Prvi dan sastanka, 22.9. 2016 započeo je s prezentacijama kako bi se sudionici upoznali s bugarskim primaljstvom te ih podržali u njihovima nastojanjima da ga unaprijede.

Bugarsko primaljstvo je prilično neujednačeno. Ima svega 3000 primalja (dok ih je 1999. bilo preko 7000), plaće su im niske, najčešće rade samo kao liječničke pomoćnice te nemaju mogućnost otvaranja privatne prakse. U nekim bolnicama je malo bolja situacija i primalje rade u boljim uvjetima te im je garantirano više samostalnosti. Veliki problem u Bugarskoj odnosi se na postotak carskog reza koji je u nekim bolnicama i 80%, dok je nacionalna statistika na oko 40% carskog reza.

Prije ulaska u Europsku uniju, u Bugarskoj je postojala srednja stručna sprema koja je bila ista za sve zdravstvene djelatnike. Ulaskom u EU prešli su na zasebnu edukaciju za primalje na razini prvostupništva. Za sve osobe koje su tada radile u primaljstvu organizirana je besplatna i on line edukacija u trajanju od godinu dana s kojom su se iste osposobile i ujednačile s budućim primaljama koje završavaju studij primaljstva. Takav način je ispregovaran za Bugarsku u sklopu predpristupnih pregovora.

Drugi dan sastanka bio je određen za radni dio. Na sastanku je bilo prisutno 55 delegata iz zemalja EU. Raspravljalo se nizu problema i aktivnosti kao što je bilo zabilježeno u samom programu sastanke. Predsjednica EMA-a je pozdravila skup, kao i predsjednica Bugarskog udruženja primalja, te je iznijela probleme s kojim se suočavaju primalje u Bugarskoj.

Na temi rasprave bio je i godišnji izvještaj EMA Boarda, te financijski izvještaji EMA-e. Raspravljalo se o budžetu za 2017. godinu. Delegati smatraju da je potrebno financijski podržati zemlje s niskim standardom. Blagajnica je naglasila kako EMA sufinancira dolaske na EMA sastanke i edukacijsku konferenciju koja će se održati u Londonu. Prijedlog je da se napravi aplikacija kojom bi se omogućilo sufinancira odlazak delegata iz jedne zemlje u drugu kako bi se razmjenila iskustva i podržali jedne druge. Prijedlog delegata iz UK-a je bio sufinancirati primaljska istraživanja. Iz budžeta će se osigurati dodatnih 2000 eura za sufinanciranje gore navedenih projekata. Razgovaralo se o strategijskom planu i daljnjim aktivnostima, s kojim organizacijama bi se trebalo povezati te koje edukacije i sastanke odraditi.

Jedna od tema diskusije bila je problemu alkoholizma u trudnoći i kako napraviti primaljska istraživanja o toj temi. Također se razgovarali o pravu na pobačaj u raznim zemljama. Pričalo se o pravu žene na informirani izbor. Tema rasprave je bila i o pušenju cigareta, pogotovo o pušenju e-cigareta u trudnoći. Nema dovoljno dokaza vezanih za štetnost pušenja e-cigareta. Jako je važno osim edukacije žene, informirati i cijelu obitelj vezano za štetnost pušenja cigareta u trudnoći.

Nakon pauze za ručak razgovaralo se o promjenama Statuta, određene promjene su izglasane a novi Statut biti će objavljen na web stranici EMA-e.

Raspravljalo se o automatskom prepoznavanju primalja u EU. U mnogim zemljama nastaju problemi s primaljama koje dolaze iz drugih zemalja u kojima su stekle niže kompetencije jer nisu dovoljno kompetentne za samostalan rad.

Predsjednica EMA-a je pojasnila da EU regulativa obavezuje sve članice na automatsko prepoznavanje, ali da svaka zemlja mora vidjeti je li netko "osposobljen za praksu – *fit for practice*" te može li samostalno raditi bez obzira na diplomu i licencu. Ovaj problem je jako "škakljiv" i trebalo bi o njemu dodatno raspraviti, posebice zbog toga što primalje same priznaju da u stvarnosti nisu imale neke od potrebnih uvjeta kao što je npr. 40 porođaja obavljenih samostalno. Neke zemlje imaju problema s tim što studenti ne uče kako stvarno podržati ženu u fiziološkom porođaju zbog prevelike medikalizacije. Razlog zbog kojeg se primalje ne zapošljavaju drugim zemljama također jest jezična barijera.

Razgovaralo se o sljedećoj EMA edukacijskoj konferenciji u Londonu. EMA sponzorira svoje članove i moli da se zainteresirani jave.

Sljedeći EMA sastanak 2017. će biti u Madridu, datume će se saznati naknadno. Grčka će održavati EMA sastanak 2018. godine.

Nakon rasprave o pojedinačnim problemima u zemljama članicama EMA-e, završen je prvi radni dan nakon čega nas je Bugarsko udruženje primalja pozvalo na zajedničku svečanu večeru.

Sljedeći dan 24.9. 2016. održao se nizom zanimljivih predavanja.

Slušalo se predavanje o utjecaju na daljnji život djeteta tj. kako porođaj može utjecati na daljni život pojedinca u odrasloj dobi, predavanje o moratlitetu, posebno se raspravljalo o izbjeglicama i migrantima, te skrbi koja im se pruža. Hrvatska delegatkinja je održala predavanje na temu izbjegličke krize i primaljske skrbi u Hrvatskoj.

Nakon ručka održan je niz zanimljivih i edukativnih radionica.

U zavšnom dijelu sastanka zajedno se izradila izjava za javnost,. Sastanak je bio medijski popraćen.

Kao i inače, sastanak je bio uspješan, poučan, radilo se puno, ali je bilo prilike za stvaranje novih poznanstava, druženja i izmjenjivanja iskustava.

Zahvaljujemo EMA Bordu na sufinanciranju hrvatskih delegata na sastanku EMA-a u Sofiji.

Barbara Finderle